

STUDENTEN WEEKBLAD

12^e Jaargang.

No. 25.

HOOFDREDACTEUR: J. E. A. DE VOGEL.

REDACTEUREN: H. G. NOLLEN, H. TH. BAART DE LA FAILLE, C. A. PIEK,
C. TELLEGEN, B. STEPHAN, NOTODININGRAT, A. DE JONGH.

VAST MEDEWERKER IN ZAKE STUDIEBELANGEN: J. C. M. WIJSMAN.

Donderdag

21 April '10.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.

De prijs der advertentiën is 40 cents per regel.

J. WALTMAN JR
UITGEVER + DELFT

Inzendingen te bezorgen vóór Dinsdagnmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenst is, aan dat van den hoofdredacteur: v. Leeuwenhoeksingel 17.

Inhoud.

Actie tegen den groentijd, door de Redactie.
Persoverzicht.
Vergadering van de ingeschrevenen der Civiele Faculteit, door M.
Verslag van de Besturenvergadering van 18 April 1910, door M.
De Varsity, door J.
Causerie, door J.
Technische Hoogeschool.
Samenlevingsleer. 7e voordracht.
Correspondentie.
Agenda.

Delftsch Studentencorps.

Actie tegen den groentijd.

't Onderstaande verscheen in de afgelopen week in de geheele Nederlandsche pers en wij meenen een overdruk daarvan onder de oogen te moeten brengen van onze lezers, leden van het D. S. C.

Overdruk uit de „Nieuwe Courant” van 18 April:

TEGEN HET GROENLOOPEN.

Naar wij vernemen zal binnenkort de volgende circulaire worden verzonden:

Aan ouders en voogden van hen, die als student aan de hoogeschoolen te Amsterdam, Delft, Groningen, Leiden en Utrecht zullen worden ingeschreven.

De ondergeteekenden, daartoe opgewekt door het dezer dagen uitgegeven geschrift van den hoogleeraar dr. J. J. M. de Groot, te Leiden, getiteld: „De Groentijd, een academisch misbruik, en de weg ter afschaffing”, hebben zich geroepen gevoeld de handen ineen te slaan, teneinde het door velen reeds lang nagestreefde doel, nl. afschaffing van den groentijd, met alle kracht en met volle overtuiging te bevorderen.

Het genoemd geschrift is door den schrijver opgedragen aan de ouders, die zoons naar de hoogeschoolen zenden, en juist in die opdracht ligt, naar onze meening, aanwijzing van den weg, langs welken het beoogde doel hoogst waarschijnlijk zal zijn te bereiken.

Het geldt hier nl. een zaak, waarbij niet enkel de eer en het aanzien der studentenkorpsen zelf, maar ook de heiligste belangen van de ouders der jong-studenten zijn betrokken. Zij toch zijn het, die zich telken jare voor de pijnlijke keuze zien geplaatst om hun zonen of van de eigenlijk gezegde studentenwereld uit te sluiten en hun dus feitelijk datgene te onthouden waarvan dezen zich in hun jonge droomen zooveel schoons hadden voorgesteld of wel goed te keuren, dat zij zich een tijdlang onderwerpen aan de vernederingen, aan de lichamelijke en zedelijke mishandelingen, waarvan ieder jaar, nu eens van deze dan weer van gene hoogeschool de meest ergerlijke en weerzinwekkende bijzonderheden tot ons komen.

Maar — nu staat het, naar ons gevoelen, ook onomstootelijk vast dat, wanneer de ouders maar verzekerd zijn, dat zij bij het doen dier keuze niet meer alleen zullen staan, maar daarbij over en weer door éénheid van zin op elkanders zedelijken steun zullen kunnen rekenen, en wanneer zij dan eenstemmig de voorwaarde stellen: „indien lid van het korps, dan zonder groentijd”, — alleen reeds door zoodanig optreden, binnen korten tijd het doodvonnis over dit verouderd en ontaard instituut zal zijn geveld.

Welnu dan ouders en in het bijzonder gij moeders, die met alleszins gegronde angst uw met zorg en liefde opgevoede zoons naar de hoogeschoolen zult zien vertrekken, vereenigt u! Weest in dezen één van wil! Duld niet dat het jeugdig eergevoel en de persoonlijke vrijheid uwer zonen op ergerlijke wijze worden aangerand! Voorkomt dat onwaardig kaal scheren hunner hoofden, gelijk dit aan meer dan één hoogeschool geschiedt. Bespaart hun het zitten als honden onder tafels of stoelen op dikwijls beestachtig bevulde vloeren. Laat niet langer toe, dat zij met water of bier worden overgoten of bespoten, of dat zij zich in anderer tegenwoordigheid van een of meer kledingstukken moeten ontdoen!

Stelt u ook voor hun leven en gezondheid in de bres, want valt niet telken jare op tooneelen te wijzen dat er een of meer nieuwelingen bewusteloos van een „donderjool” worden weggedragen en soms zeer ernstig lichamelijk letsel opdoen, menigmaal zelfs als gevolg van opzettelijke mishandeling.

Niemand meene, dat de toestanden door de reglementeering van het verouderd instituut zijn verbeterd. Integendeel, die reglementeering heeft daaraan juist een soort wettelijke wijding gegeven, waardoor de misbruiken eer in de hand zijn gewerkt dan tegengegaan.

Ouders, laat dus alle lautheid varen. Treedt met kracht tegen deze misstanden op. Zonder talrijke jaarlijksche toetreding van nieuwe leden kunnen de studentenkorpsen niet bestaan. Wanneer deze de door u gestelde voorwaarde van algeheele afschaffing van den groentijd niet aanvaarden, welnu laat dan eensgezind uw zonen geen lid van die korpsen worden en — het pleit is beslecht.

Ten slotte willen wij wijzen op het treffend feit, dat nog niet lang geleden op een vergadering van het Studentencorps te Leiden het voorstel gedaan is Afrikaanders zonder een groentijd tot het lidmaatschap toe te laten, omdat hun trotsche aard zich daartegen verzette. Daarvoor heeft het korps gebogen. Welke reden kan er zijn om de zonen van ons Nederlandsche burgers bij buitenlanders achter te stellen?

Leest nu nog (wat wij u met aandrang aanbevelen), leest nu nog de brochure van prof. De Groot en wij zijn er zeker van, dat dan verreweg de meesten uwer wel zullen willen gevolg geven aan ons verzoek om, als bewijs van instemming met ons streven, uw naamkaartje, zoo spoedig mogelijk te willen zenden aan het adres van een der ondergeteekenden, zoo mogelijk met vermelding van de universiteit, waarheen gij uw zonen denkt te zenden. Zoodra ons dan zal zijn gebleken, dat wij op voldoende instemming kunnen rekenen, zullen u van onzentwege nadere voorstellen worden toegezonden, teneinde langs dien weg solidair, d. i. één voor allen en allen voor één, tot één kracht te worden,

Persoverzicht.

waartegen de tot dusver vastgeroeste „sleur” en gezagsaanmatiging het zeker zullen moeten afleggen.

De circulaire is ondertekend:

A. G. Ellis, gepensioneerd vice-admiraal, oud-Minister van Marine; jhr. mr. R. O. van Holthe tot Echten, raadsheer in het gerechtshof te 's Gravenhage; mr. S. van Houten, oud-Minister van Binnenl. Zaken; mr. J. A. Loeff, oud-Minister van Justitie, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; jhr. mr. A. F. de Savornin Lohman, Minister van Staat, oud-Minister van Binnenl. Zaken, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; mr. T. G. H. Reitsma, advocaat-generaal bij het gerechtshof te 's Gravenhage; dr. D. L. Roodenburg; R. A. van Sandick, civ.-ingenieur, secretaris van het Kon. Instituut van Ingenieurs, wethouder van 's Gravenhage, en dr. J. W. Wicherink, arts, Alkmaar.

Ieder, die dit rondschrijven met aandacht gelezen heeft en wij raden een ieder die het wel meent met zijn corps ten sterkste aan zulks te doen, zal begrijpen, dat dit een actie is en wordt, die de grondvesten van de studentencorpsen ernstig zal aangrijpen, een actie waarmede ten volle rekening zal moeten worden gehouden en die flink onder de oogen moet worden gezien.

Reeds te lang en te veel misschien hebben de studentencorpsen zich de beschuldigingen en aantijgingen der buitenwereld laten aanleunen, misschien had reeds eerder veel weersproken en weerlegd moeten worden van hetgeen door enkelen met groot misbaar in de pers en in druk aan het publiek is voorgelegd. Er is een stemming in den lande ontstaan tegen den groentijd en tegen de handhavers dezer instellingen, de corpsen, wij hadden wellicht eerder ons rekenschap moeten geven van de verantwoording die op ons rustte om ons officieel ook tegen de buitenwereld te rechtvaardigen, waardoor wij er ook eerder zouden toegekomen zijn het verkeerde in den groentijd krachtiger te bestrijden. Tot hertoe zwegen steeds de studentencorpsen en lieten het aan particulier initiatief over de vuile wasch te wasschen. Het is goed dat hieraan, al is het dan helaas nu deze ontstemming haar toppunt bereikt heeft, een einde zal komen: Openbaarheid is gewenscht, openbaarheid moge komen.

Maar dan mogen wij hier tevens een ernstig waarschuwend woord tot u allen richten: Te veel is vroeger overgelaten aan persoonlijk initiatief, persoonlijke brochures, ingezonden stukken enz., dat is het eenige en slechte materiaal dat wij de buitenwereld gegeven hebben. Houdt op met het vechten met die wapenen. Deze actie is te ernstig dan dat datgene ook maar iets meer zou beteekenen dan een druppel in een emmer water. Laat elkeen de ernst van dezen aanval op de studentencorpsen ten volle beseffen en begrijpen dat zijn persoonlijk optreden moet wijken voor het optreden van het geheel. Niet meer de Heer A. of B. zal nu den handschoen voor den groentijd moeten opnemen; maar de studentencorpsen als lichamen, te zamen vormend het groote geheel der Nederlandsche vereenigde studenten, zullen zich tegenover de buitenwereld moeten uitspreken en verantwoordden. Moge dit dan geschieden onder het motto: „Niemand is oud of wijs genoeg om te leeren” en nemen wij deze actie te baat om de door ons zelf erkende gebreken in den groentijd des te krachtiger te bestrijden.

Met vreugde kunnen we reeds mededeelen dat de Senaat van het Delftsch Studentencorps onmiddellijk zijn verantwoordelijke plaats heeft begrepen, heeft ingezien wat deze actie kan beteekenen voor de naaste toekomst van ons Corps en reeds ernstige stappen doet om de belangen der studentenmaatschappij voor te staan.

Het is ook met het oog op de zeer groote wenschelijkheid, dat dit officieele optreden worde afgewacht, dat wij verdere besprekingen naar aanleiding van boven afgedrukt rondschrijven vooralsnog achterwege laten. Wij zullen onze lezers, leden van het Delftsch Studentencorps echter een eenigszins beknopt persoverzicht naar aanleiding van bedoeld rondschrijven en het boekje van prof. De Groot aanbieden, opdat hetgeen in de Nederlandsche pers over onze Corpsen en hunne instellingen wordt gezegd onder ons aller oogen kome.

Het boekje van prof. De Groot op zulke scherpe wijze ook tegen Delft gericht eischt o.i. zeer zeker een ernstige bespreking van onze zijde, al ware het slechts om datgene te weerleggen wat als beslist onjuist gebrandmerkt kan worden, wij hebben evenwel gemeend dat tot de volgende week te moeten laten liggen.

DE REDACTIE.

Allereerst vestigen wij dan de aandacht op een klein berichtje in de „Nieuwe Courant” van 19 April (Avondblad), waaruit blijkt dat het in het rondschrijven voorkomende omtrent de Zuid-Afrikaners (daarin blijkbaar zonder eenige inlichting overgenomen van Prof. de Groot) als een **grove onjuistheid** moet worden beschouwd. De waarheid is dat het Collegium ten alle tijde het recht had candidaat-leden van groenloopen vrij te stellen, dat het Collegium daarom ook' buitenlanders, met Nederlandsche voor-opvoeding en studenten-toestanden totaal onbekend, vrij kan stellen; dit, voor zoover den schrijver bekend, nog slechts één maal tegenover een Belg heeft gedaan en dat b.v. de zoon van President Steyn verleden jaar mede-groen liep. Er is wel sprake geweest van een voorstel ten einde buitenlanders voor goed vrij te stellen, doch dat is nimmer aangenomen.

In de „Nieuwe Rotterdamsche Courant” van 14 April (Avondblad) vinden we een vrij zakelijke bespreking van het boekje van Prof. de Groot, waarin enkele van Prof. de Groot's beweringen met een „wij gelooven het niet” worden beantwoord en Prof. de Groot's Handleidingen voor aankomenden reeds den spotnaam van „Het vlugge groen” of „Hoe loop ik groen” ontvangt. Wij hopen dat de Rotterdammer hiermede niet alles heeft gezegd en nog nader zijn meening ook naar aanleiding van het later verschenen rondschrijven zal doen hooren.

Belangrijker zijn de artikels voorkomende in de „Nieuwe Courant” van 19 en 20 April en in het „Handelsblad” van 20 April. Wij raden een ieder ten sterkste aan deze artikels te lezen, die o.i. door helderheid en juistheid van betoog zeer uitmunten. In deze artikels wordt ons veel gezegd wat wij goed zullen doen ter harte te nemen, en tevens wordt daarin de door het rondschrijven ingeslagen weg **niet** goedgekeurd. Afschaffing van den groentijd wordt hierin **niet** bepleit, en hoogst merkwaardig is het dat beide tegelijkertijd verschenen artikels in „Nieuwe Courant” en „Handelsblad” van 20 April ongeveer den zelfden weg tot verbetering aanwijzen en wel: Wendt U tot de professoren, studenten, en beraadslaagt met hen over de middelen, die ter verbetering U ten dienste staan. Beide schrijvers verwachten veel van een nauwer aanhalen van den band tusschen studenten en hoogleeraren en een daarmee gepaard gaand beter toezicht in den groentijd.

De „Nieuwe Courant” bespreekt dan allereerst het boekje van Prof. de Groot, wijst er op hoe onaangenaam en soms op grievende wijze hier tegen de studentencorpsen te velde wordt getrokken, ¹⁾ maar tevens, dat het niet aangaat deze aanval met stilzwijgen voorbij te gaan. Tegen de door Prof. de Groot zoo gesmade aanmatiging der studentencorpsen wordt er op gewezen, dat iedere vereeniging aan zijn bestaan het recht ontleent, voorwaarden voor toelating van nieuwelingen te stellen. Met nadruk wordt dan gezegd, dat, mocht door aandrang van buiten de officieele groentijd vervallen, de groenerij daarom niet uit zal zijn en de verkeerde zijden zullen blijven. Van de middelen, door Prof. de Groot aanbevolen tot afschaffing, verwacht de „Nieuwe Courant” niet veel, daarentegen wel van die, welke Prof. de Groot voor ondeugdelijk heeft verklaard, n.l. 1e de weg ter bekeering der corpsstudenten en 2e die der academische tucht. Tegen deze middelen is gegrond, zegt de „Nieuwe Courant”, de tegenwerping van Prof. de Groot dat er geen continuïteit bestaat door het jaarlijksch aftreden van den rector, het wisselen van de corpsbesturen en van de ontgroenens zelf.

Dan worden verschillende middelen aanbevolen om deze continuïteit te bevorderen: jaarlijksche vergadering van Academischen Senaat en Corpsbestuur, verbod van groenen aan eerste jaars, terwijl opgemerkt wordt dat de hoogleeraren zich hun invloed op het Studentencorps veel te gering voorstellen. Terecht zegt De Nieuwe Courant dat de Studentencorpsen de tot hen gerichte waarschuwing niet in den wind kunnen slaan, dat, welk een hard gelag het ook is zich aangevallen te zien door een aantal der eersten uit den lande, waardoor het nu gaat om het bestaan der corpsen, het voor hen noodzakelijk zal zijn de handen krachtig in een te slaan om in samenwerking met de hoogleeraren verbetering te verkrijgen en het gevaar af te wenden. De schrijver richt zich daarop tot het Leidsch Studenten Corps en roept

¹⁾ De N. Ct. noemt zelfs de uitlatingen van Prof. de Groot, zooals die hier en daar voorkomen, „infra dignitatem”.

hen met vuur op in deze richting een voorbeeld aan de andere academiesteden te geven:

„Vat de zaak eens aan in uw lustrumjaar, Leidsche studenten! en beantwoordt het professorale voorstel om de vriendschapsbetrekkingen met uw Corps af te breken en den oproep aan ouders om uw Corps te fnuiken, met zelf naar uw professoren te gaan, de betrekkingen met hen nauwer en duurzamer te maken en met hen te overleggen wat gij nu en later in het belang van Academie en Corps kunt doen. Geeft aldus een voorbeeld aan de andere Academiesteden...”

Zullen wij Delvenaren dit voorbeeld afwachten?

Het Handelsblad zegt, dat zij het boekje van Prof. de Groot niet weer ter sprake brengt om te vertellen wat het in extenso alzoo inhoudt, maar dat zij slechts enkele punten wil bespreken om naar aanleiding daarvan haar meening over dezen aanval op den groentijd weer te geven.

Even wordt aangestipt en weerlegd het door Prof. de Groot geschrevene over het niet vernederend zijn van iets bijv. op den grond zitten voor een groen, wat wel vernederend is voor een student, om vervolgens over te gaan tot een tweede veel belangrijker punt, datgene waar h.i. alles omdraait. Gij kunt dit „groenen” niet uitroeien, zegt het Handelsblad, het moge met de menschlievend- en wellevendheid in strijd zijn dat nieuwelingen beetgenomen worden, het is nu eenmaal zoo. Evenwel bij dit zoo bij uitstek voorkomend verschijnsel in de studentencorpsen ontbreekt eigenlijk alle toezicht, het toezicht van de corpsbestuurders beteekent weinig, dat van den academischen senaat niets. Terecht zegt Prof. de Groot dat deze overmacht zonder toezicht in handen van jongens gevaarlijk is, maar schrijft het Handelsblad daarachter door een verbod bereikt gij niets. „Zoo eenvoudig is de zaak juist niet. Men bereikt daarmee hoogstens dat het groenen in andere vormen terugkeert. Chassez le naturel! Het is nu eenmaal de aard van een associatie, dat zij nieuwelingen zoo maar niet opneemt.” Maar kan deze groenerij dan niet op wat hooger peil staan? Verwacht niet te veel op dat punt van onze vrijgelaten schooljongens. Wilt gij de groentijd afschaffen dan zit daar dus meer aan vast en betoogd wordt, dat wilde men zijn doel volkomen bereiken, men de geheele vrijheid van studie moest intrekken. Even weert het Handelsblad nu een verwijzing naar de studentenbonden af, door op te merken dat de natuurlijke neiging om een leelijk of spottend gezicht te trekken tegen den aankomeling, door verschillende oorzaken daar haar natuurlijke afleiding heeft gevonden.

„Wij blijven er bij: er zit aan den groentijd heel wat vast, zooveel, dat prof. de Groot zelfs, indien hem alle macht werd geschonken om hem te doen verdwijnen of in te toomen misschien zou aarzelen van zijn macht gebruik te maken.”

Zeer lezenswaard is dan wat er gezegd wordt over de studenten lectuur ter verdediging der groentijd.

Toch kan er volgens het Handelsblad wel iets ter verbetering gedaan worden. De ongelijke behandeling naar rang of stand of partijchap (de door ons zoo vaak bestreden protectie dus) maakt dat de „donderslagen” slechts op enkele hoofden neerkomen. Zou daartoe niet een regeling te treffen zijn waarbij aan oudere studenten opgedragen werd dat te voorkomen? en zouden de hoogleeraren niet een flink handje kunnen helpen om daartoe te geraken en een dergelijk verbeterd toezicht in stand te houden? „Een overijde stap is daarmee tenminste niet gedaan.”

Ten slotte willen wij hier nog overnemen wat het Handelsblad schrijft naar aanleiding van het rondschriven aan de ouders:

„Wij deden reeds verstaan, dat een actie tot officieele afschaffing van het groentijds-instituut — naar onze meening — iets anders zal te weeg brengen dan men verwacht en hoopt.

Men hoopt natuurlijk dat er dan een corps zal ontstaan, waar de jongeren amicaal worden ingehaald. Wij zouden die hoop gaarne deelen; ons inzicht in de zaak laat ons echter niet toe te meenen, dat het vraagstuk zoo gemakkelijk zou zijn op te lossen.”

Studiebelangen.

Vergadering van de ingeschrevenen
der Civiele Faculteit,
op DONDERDAG 28 APRIL,
'smiddags om 4 uur in zaal 16.

De fout welke tot heden de organisatie der studiebelangen aankleefde was voorzeker die van te weinig algemeen contact tusschen de C. C. en de ingeschrevenen. De onlangs gehouden enquête heeft de C. C. weer eens in staat gesteld haar standpunt te vergelijken met dat der ingeschrevenen.

Het komt haar voor dat, waar nu zooveel en uiteenlopende onderwerpen alle ter sprake zijn gekomen, het de ingeschrevenen die hunne belangstelling toonden aangenaam moet zijn hiervoor mondeling van gedachten te kunnen wisselen. Daarom zal de Centr. Comm. een proef nemen met het houden van vergaderingen van ingeschrevenen voor elke faculteit. Zij meent dat thans na de enquête om bovengenoemde reden een dergelijke vergadering succesvol kan zijn en acht er de volgende voordeelen aan verbonden:

1e. Vindt de C. C. een harerzijde zeer gewenschte gelegenheid om in het openbaar bekendheid te geven aan hare daden en meeningen;

2e. Kan in een dergelijke vergadering dan elke ingeschrevene zich direct tot de C. C. wenden en zijn wenschen blootleggen.

Hierbij voegt zich in het onderhavige geval nog de mogelijkheid dat de in de enquête neergelegde meeningen algemeen bekend gemaakt en besproken kunnen worden.

De vergadering zal dus in de eerste plaats worden benut voor bespreking van de hoofdzaken der enquête, ingeleid door de C. C. en ten tweede bespreking omtrent onderwerpen welke de ingeschrevenen ter tafel zullen brengen, voorzoover deze onderwerpen daartoe geschikt zijn.

Dat de proef wordt genomen met de Civ. fac. vindt zijn oorzaak in het feit, dat deze afd. de meest uitgewerkte en volledige beantwoording der enquête heeft geleverd: Mocht de proef slagen, dan zullen deze vergaderingen periodiek kunnen worden en ook voor andere afdelingen worden ingevoerd.

Door medewerking van Pract. Studie is het mogelijk de leden dier Vakvereniging voor deze vergadering convocaties te zenden. Ook alle andere civiele ingeschrevenen hebben toegang.

M.

Verslag van de Besturenvergadering van 18 April 1910.

Bij gebrek aan tijd voor een meer aaneengeschakeld verslag moge hier volstaan worden met een uittreksel uit de Notulen betreffende de belangrijkste punten, behandeld in de vergadering van C. C. met de gezamenlijke besturen der vakverenigingen.

De voorzitter der C. C. opent de vergadering met een woord van waardeering voor de groote belangstelling.

De president licht nu de wenschelijkheid toe van 't uitgeven van een rapport als bekroning van de arbeid der C. C. als overzichtelijke bekendmaking en vooral als daad tegenover de buitenwereld.

De opmerking van den heer Disselkoen dat het rapport zoo beknopt mogelijk moet zijn, bleek in de C. C. al overwogen.

De opmerking van den heer Van Ravesteyn of het rapport niet gesplitst kon naar de faculteiten beantwoordde de president met de bezwaren van moeilijke verwijzing en weinig besparing van kosten. Op verzoek van den heer Van Ravesteyn zou 't overwogen worden.

Zonder stemming wordt tot uitgave van een rapport besloten.

Nu vraagt de president dispensatie van het artikel der regeling aan, wat het tijdstip betreft, aangezien met het oog op de Enquêtewerkzaamheden een beginnen na de vacantie een lastig onderbreken zou geven. Ook moest het Rapport de gevolgen der Enquête behandelen.

Uitstel tot 1 April voor 't verschijnen wordt verleend zonder stemming.

Hierna maakt de president van de gelegenheid gebruik om eenige mededeelingen te doen.

Het succes der Enquête wordt vermeld. Gevolg zal zeker zijn een meerder gebruiken door de C. C. van de medewerking der vakverenigingen, wat ook meer aansluiting zal geven. Voor 'tlaatste is ook zeer noodig het toezenden aan de C. C. van jaarboekjes en het door alle besturen opgeven van alle bestuurswisselingen. Medewerking in actieven zin door initiatief van de zijde der vakverenigingen is ook zeer gewenscht en altijd welkom.

Maar ook met de ingeschrevenen individueel moet meer contact komen, vandaar als proef het houden van een civiele faculteitsvergadering. Civiel, wegens de groote Enquêteverdiensten dier groep. Mocht dit slagen zou andere volgen, eventueel periodiek kunnen worden.

Het woord wordt gevoerd over een Brochure betreffende de studie aan de T. H., door Waltman, zonder risico der C. C., uit te geven.

De heer Van Lennep verzoekt nog die deelen, welke op de faculteiten betrekking hebben door de vakverenigingen te laten doorzien, en de voorzitter heeft daartegen geen bezwaar, hoewel de brochure na het eind-examen H. B. S. gereed moet zijn.

Reeds was gesproken over de invoering van werktuigkundige teekeningen voor Civielen en werd nog gewezen op de mogelijke wijziging van de Natuurkunde cursus. De heer Wijsman wilde bij inkrimping electronen en trillings-theorie behandeld zien, maar werd verwezen naar het pogen der E. en T. vakverenigingen om een apart college daarvoor te verkrijgen.

Ter kennis der besturen brengt de voorzitter verder uit de Enquête de algemeene vraag naar meer excursies en de klachten over Leeghwater's vergaderlocaliteiten.

Na eenige bespreking met den heer Tellegen over publicatie opdat de werkzaamheid der C. C. ook naar buiten blijke (met de wenschelijkheid waarvan de C. C. accoord bleek te gaan) sluit de voorzitter de vergadering.

MACD.

(Zie verder Tweede Blad).

ADVERTENTIEN.

Tegen September te huur:
een net gemeubileerde Voor- en Achterkamer, met twee frissche Slaapkamers, uitmuntend geschikt voor 2 Heeren die wenschen samen te wonen. Adres: OUDE DELFT 218.

RIJSWIJK.

Terstond of 1 Sept. te huur, bij kleine gegoede familie, voor 1 of 2 Studenten:

Gemeubileerde Kamers,
onmiddellijke nabijheid Tram. Adres ORANJELAAN 17.

HEEREN of DAMES STUDENTEN.

Tegen Mei of later **te huur** te RIJSWIJK op lieve Villa, vlak bij Stoomtramhalte WITZENBURG:

2 Zit- en 4 Slaapkamers,
gem. met bed; met of zonder pension, ook afz. te huur.
Brieven fr. onder No. 5363, Bureau van dit Blad.

:: SCHRIJFWERK. ::

Oppassend huisvader, ziekelijk, verzoekt beleefd SCHRIJFWERK. Net en accuraat. Aanbeveling van H. H. Studenten voorhanden.

Aanbevelend, A. A. HUIBERTS, Gasthuislaan 95a.

Heeren-Mode-Magazijn.

J. J. PETIT, Hypolitusbuurt 31.

— GROOTE KEUZE NOUVEAUTÉS —

Afdeeling: **HEERENHOEDEN** Speciaal merk The J. P. Hat.

STROOHOEDEN in alle genre's.

Engelsche Sportpetten. — Vesten. — Regenjassen.

Uitrustingen.

— SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN. —

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.**

H. H. Roeiers!

Te koop voor f10,— (de helft van de waarde): een **volledige Laga-uitrusting**, bestaande uit: **muts, wollen trui, rood en wit tricot, korte en lange broek, schoenen en roode sokken.** Adres OOSTSINGEL 49, Delft.

ABONNEERT U op het Wiskundig Tijdschrift,

onder redactie van de Heeren: F. J. VAES, C. KREDIET en DR. N. QUINT en met medewerking van een aantal Wiskundigen. ::

Abonnementsprijs f4,50 per jaargang.

De Jaargangen I—IV afzonderlijk f3,—, gezamenlijk f10,—. Keurig gebonden f0,60 per Jaargang meer.

PROEFNUMMERS der juist verschenen Eerste Aflevering van den 6^{den} Jaargang op aanvraag **GRATIS.**

INTEKENING bij den Boekhandel of direct bij den Uitgever:

P. VISSER A z n., HAARLEM.

Voorhanden in den TECHNISCHEN BOEKHANDEL EN DRUKKERIJ J. WALTMAN JR., de Brochure:

Aan de ouders, die zoons naar de hoogeschoolen zenden:

DE GROENTIJD

Een academisch misbruik en de weg ter afschaffing,

DOOR

EEN HOOGLEERAAR (J. J. M. DE GROOT).

Prijs f 0,90.

Verschenen bij den TECHNISCHEN BOEKHANDEL EN DRUKKERIJ J. WALTMAN JR.:

Het bestaansrecht van den Groentijd

DOOR

J. VAN GENNEP.

Prijs f 0,50.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 21 APRIL 1910. No. 25.

De Varsity.

Nog een maandje en de dag zal weer daar zijn dat de Studentenroeiverenigingen zullen toonen wat door hen is bereikt.

Door bestuur en coaches op de meest welwillende manier voorzien van inlichtingen en in staat gesteld zijnde de oefeningen te volgen, meen ik mij eenigszins met voldoende kennis toegerust, om een klein overzicht over de verrichtingen te geven. Om te beginnen natuurlijk onze oude vier. Alle toejuicing verdient zeker de energieke oefening. Behalve den heer Tijmstra bestaat de ploeg geheel uit jonge roeiers, en inderdaad vormen zij nu reeds een gunstige combinatie, die een goedestijl vertoonen. Van de individueele capaciteiten van de roeiers kan nog niet veel gezegd worden. Wel hebben de personen voordeel van hunne lange gestalten en zijn de lichaamsgewichten vrijwel gelijk, maar een klein nadeel is b.v. te geringe lichaamskracht, uitgezonderd een enkele. De training kan hierin nog wel veel verbetering brengen, maar toch moet, mijns inziens, zuiver roeien de overwinning behalen, daar ze, wat fysieke kracht betreft, beslist ten achter staan bij de Nereus-vier van vorig jaar, die volgens de berichten dit jaar weer roeit. Toch zie ik voor mij wel een kansje gloren, wanneer het noodige feu sacré in den boezem dier roeiers ontbrand is op den Zwethdag. Dus kranig volgehouden, oude vier, de oogen van het Corps zijn op U gericht, en met belangstelling worden Uwe oefeningen gevolgd. Vrees niet een sterke tegenstander, want des te eervoller een overwinning. En indien deze Uw deel niet mag zijn, dan de Delftsche kleuren toch gemaakt, kleuren, waarmede ernstig rekening dient gehouden.

Ik behoef me niet van pessimistische woorden te bedienen over de jonge ploegen. De jonge vier, een stevig stel, van gemiddeld ruim tachtig kilo aan been en spieren, en een dito acht met een allerkwiekst boegje. Is het roeien soms nog wat slordig en zijn de roeiers wel eens onzichtbaar door slordig waterwerk, ze liggen toch al vrij aardig stil en de jongens trekken er goed aan en als de gelijkheid en handigheid nog wat toenemen, dan kon Laga wel eens met deze ploegen succes hebben. Er kan in een maand nog heel wat geleerd worden. Maar dan moeten ook allen hun uiterste best doen en al juich ik het ten zeerste toe dat gij allen Uwe lichamen gezond ontwikkelt, toch kan mijn egoïsme, en waarschijnlijk dat van velen met mij, daarmede alleen geen genoegen nemen en hoop ik van harte dat gij tevens U ernstig en frisch voorneemt de Delvenaren in staat te stellen, U toe te zingen, op den Varsitydag, een donderende overwinningszang.

J.

Causerie.

Lieve lezer, ik waag het weer de pen op te vatten tot het schrijven van een causerie, hopende daarmede nu eens geen gemoederen in beroering te brengen, geen menschen op te zwepen tot verachting, daar boos worden in deze heerlijke lente beslist nadeelig is en de zweetklieren ongemotiveerd hard doet werken. Verder hoop ik wel dat mogelijke volgers weer de poorten van hun geestabcessen open zetten, daar zulke stukjes door schrijver dezes zeer worden gewaardeerd als ze tenminste eenigszins aardig zijn en een verschenen stuk „Causerietjes” verraadde wel eenige aanleg van den schrijver. Op den gegeven weg voortgaande kan daaruit een uitstekend weekverslager groeien. Maar genoeg daarover, er zijn moeilijker zaken die in de eerste plaats een eendrachtig samenwerken van allen vragen. Gij vraagt U af lezer wat ik bedoel. Luister dan! Kort geleden in den vroegen ochtend mij verdiepende in heerlijke morgendroomen word ik door een geweldige vloek wakkergeschrikt, ik zie een man en schrik dus nog eens, en die man is érg boos, zoo boos, dat ik denk die man heeft wat tegen mij. Hij zwaait met een boekje, maar meer wakker wordend zie ik met een oogopslag dat ik dat boekje niet geschreven

heb. Hij vloekt nog eens, maar kijkt mij daarbij vriendelijk aan en dus merk ik dat hij boos is op het boekje dat hij op de knop van mijn bed bijna tot poeder slaat. Ik ben gerustgesteld omtrent het gevaar waarin ik meende te verkeren, weer eenigszins in het land der droomen en hoor ver weg iemand vloeken en zeggen „hoor eens, luister dan toch” en dan zoo iets van „Groene menthe is een academisch misbruik enz. enz.” Begrijp mijn toorn lezer, de heerlijke groene menthe een misbruik, ik ben klaar wakker, de man aan mijn bed ratelt door en ik kom er achter dat ik verkeerd verstaan heb en dat er weer een brochure verschenen is tegen den groentijd. Ik verrijs schielijk van mijn bedstede en na verfrist te zijn neem ik het gehavende boekje ter hand. Ik verslind het voorbericht en merk dat dit werkje langzamerhand een vijfjaarlijkschen periodiek kan worden en werkelijk wel interessant. Het vertoont zich om de vijf jaren als een spookachtig lichaam in de sferen van de aaneengesloten studentencorpsen. Lezer bedenk het verschrikkelijke, het leven dat wij leiden dat loopt in de sporen onzer voorgangers, dat leven heeft een mensch zuur gemaakt 35 jaren lang. Zegge vijf en dertig jaren heeft hij gedacht, gehaat, wellicht zijn rimpels gekomen op het eertijds gladde voorhoofd om nijd en om verdriet van al wat zich noemde een studentencorps.

Lezer gij die lid zijt van het Delftsch Studentencorps gij zijt een boef, een ploert, een gedegeneerd individu met een zwarte ziel die gaat langs zwarte wegen en jaarlijks mishandelt gij en verwoest gij de toekomst van velen die gij neerploft in een sexueele en alcoholische verdoemenis (deze tirade is van mij). En reeds vijf jaar geleden is het kwaad van uw groentijd, zonder erbarmen, ten aanschouwe van het gansche land in zijn walgelijke naaktheid aan den schandpaal genageld (deze tirade is van den schrijver). Lezer en pogingen om U te bekeeren leiden tot niets „hebt gij met uw reglementeering van den groentijd van een candidaat-lid niet gemaakt een voorwerp afgeschreven, uitgeleend, besteld, „genomen”; gesmeten, beschimpt, gehoond, gescholden; een minderwaardige, ontkleed, geslagen, met bier en dranken gesmeten, vaak zelfs bespuwd; met kaal geschoren hoofd berustende in zijn eigen onderworpenheid en karakterloosheid” (deze tirade is weer van den schrijver). Ja lezer had ik dan ongelijk toen ik U neen laat ik zeggen jou een boef noemde, jij die weerlooze jongeren bevochtigt met uitscheidingsproducten van speekselklieren die jij eerst bevuild had met sigarettenrook en restjes van garnalen-croquetjes terwijl een zwaren drankwalm dat vocht doortrokken had en heb jij hem niet geschopt toen hij zich verweerde met de schoenen waarmede jij te voren getrapt had in de uitwerpselen van een hond, die zijn verachting tegen ons toonde door zich te ontlasten voor de trap onzer societeit. Lezer toen jou slachtoffer jou toen volkomen gerechtigd een klap in 't aangezicht gaf, heb jij het toen niet gehangen in een strop gedraaid uit het gedarmte van een kip dien jij 's middags met perziken nuttigde en hebt jij zijn lijk niet getrapt in een riool waarop de privaten loosden (deze tirade is van mij). Geen tien ten honderd van U leest ooit een ernstig boek en daarvan nog geen tien ten honderd bewaart er een blijvende indruk van (tirade van den schrijver).

„Wat zeg ik geen één leest een ernstig boek, is niet onze bibliotheek een verzameling handleidingen voor onzedelijken, krankzinnigen, in verschillende opzichten abnormalen, voor brandstichters, dolzinnigen, veelvraters, drinkebroers enz. enz. Is het aantal schuine boeken niet dusdanig toegenomen dat zij een toonbeeld van volledigheid zijn voor pikante litteratuur. Neem willekeurig een boek laat het in de hand open vallen en ge leest iets vuils. Ja lezer en dagelijks wordt queue gemaakt voor die kasten die die vunze verhalen bevatten en wordt er soms niet om gevochten om de eerste te zijn (deze tirade is weer van mij).

Lezer, ik vraag U vergiffenis als ik U beleedigd heb, ik wou U alleen maar laten zien dat een wedstrijd in beschuldigingen zelfs zonder training gewonnen kan worden.

Maar laat ik verder gaan; ik las en werd boos, abnormaal boos, daarom dronk ik een glas melk en ging verder; ik werd kalmer, nog kalmer en toen gewoon en toen vrolijk en toen lachte ik en toen schaterde ik en toen had ik medelijden met den schrijver, want ik was overtuigd dat geen weldenkend mensch aan dit werkje waarde kon hechten. En ik had diep medelijden met de arme verbitterde man, die 35 jaren kankerde; stel je dat maar eens voor en ik teekende een kantteekeningetje als een symbolische voorstelling: een oude man met een snee in zijn vingers. Toen ben ik een ferme wandeling gaan maken in 't heerlijke

frissche van een mooie middag en ik beschouwde het lichte groen van jonge blaadjes en ik dacht aan de zomer en mijn gedachten gingen verder, ik dacht weer aan de groentijd, mooie tijd, vrolijke tijd, veel groenen in verband met met de gesneden vinger. 't Is een vrij onsmakelijke gedachte een vinger met een snee erin, maar toen ik daar dan ook overheen was ben ik rustig lekker gaan eten, een hoogleeraar dankend voor den dienst ons bewezen. En weer thuis zijnde sla ik de krant op en . . . . . oef . . . . . Tegen den groentijd een reusachtige grootsch opgezette circulaire. Het verbond der ouders. Blokkade der Studentencorpsen met Dreadnoughts. 't Werd mij bang om 't hart. Ik zag mijn Corps, verzinken, ik zag de dag des laatsten oordeels van het D. S. C., maar toch was dat een mooi beeld.

't Werd avond buiten, zwoele avond met sterren en ik zag mijn Phoenixzalen verlaten; nog één stoel aan de haard, twee van de drie laatsten waren verkocht toen de 2 bezoekers afstudeerden. Ik zie daar een jonge man zitten, hij zit daar rustig en drukt nu op de schel, een der laatste overblijfselen van vroegere weelde, en er komt een man in een versleten livrei en vraagt wat mijnheer gebruiken zal. Mijnheer bestelt 2 broodjes met eieren, want de platjes bestaan lang niet meer, toen het laatste twintigtal leden weer inkromp is de keuken opgedoekt. Zoo was het beeld van het D. S. C., 7 jaren nadat het in 1910 zijn poorten sloot en weigerde een varkenstal te worden.

Toen had het zijn beeren afbetaald en jaarlijks waren vereenigingen opgedoekt in een reeks van treffende sombere momenten en waren de attributen gegaan naar de senaatskamer, die leeger en leeger was geworden en waar nu een bed staat waar het laatste lid zich 's nachts ter ruste legt en waar het rust onder roemruchtige vanen en onder het geschitter van insignes die eertijds hingen om halsen waar hoofden op stonden, die wedijveren konden met beroemde hoofden van overal. Daar droomde dat lid van voorbije grootheid, daar bewaakte hij deze schatten tot dat de groote dag daar zou zijn. En nog verder strekte zich zijn gebied uit. Daar op Ezelsveld waar eertijds de groene loods stond daar was nog een strekte gronds van 5 vierkante meter en daar lag een overnaadste sciff. De andere booten waren lang weg. De laatste ploegen hadden de booten vernield na de laatste wedstrijd die zij roeiden. In die sciff vertoonde hij op de vaart de roode kleuren en andere roeiers die daar gingen in andere misschien gele kleuren die jouwden hem dan uit riepen hem toe dat hij een gek was, en dan spooog hij in 't water gemakkelijk en zette zijn rug aan de riemen en roeide een zuivere lange Lagaslag. Zoo slijt die man daar zijn dagen totdat zijn eindexamen daar is en de groote dag daar zal zijn.

En toen op een dag in Januari is het hem gelukt en toen zijn de circulaire gegaan naar alle oorden van Nederland en de oude getrouwen zijn gekomen van alle kanten naar hun corps en ze verifieerden het beheer van dat corps en het werd in orde bevonden, en de oude linten werden nog eens omgehangen en de vanen ontplooid en de Goede met z'n huzaren was er weer bij en in optocht ging de plechtige stoet door de stoffige vochtige zalen. En toen kwam er bericht dat studenten het gebouw wilden koopen, maar men weigerde en gaf het een hoogleeraar voor een hospitaal, voor menschen door een in groentijd invalide geworden of krankzinnig of die geheel gedegenerceerd waren. En in lange rij is men getrokken naar de kelder waar nog 15 flesschen Pontet Canet en een Boxbeutel stonden en er werd gedronken en geklonken op de roem en grootheid op de historie van het D. S. C. en toen is alles naar de tuin gegaan waar een groot vuur brande en plechtig klonk het Uren dagen . . . . Al het heden wordt verleden. En toen slingerden ze de linten in het vuur en de vaandels, en ze zongen het Delftsch Studentenlied en toen de laatste toonen weggestorven waren toen hebben de ouden elkaar de hand gereikt en die lang gedrukt dat was hun groet voor eeuwig aan Delft. En toen ze weg waren toen is de man in de versleten livrei de tuin ingegaan en heeft een stuk gesmolten zilver gehaald uit de asch, dat was zijn laatste aandenken, en een traan is in z'n oog gekomen. En de straatjeugd die daar in 't vervolg speelde die vertelde nog wel eens van vroeger guldener tijd.

J.

Technische Hoogeschool.

AFDEELING DER WEG- EN WATERBOUWKUNDE.

De Voorzitter van de Afdeeling der Weg- en Waterbouwkunde van de Technische Hoogeschool maakt bekend, dat zij, die wenschen deel te nemen aan het ingenieurs-examen voor civiel-ingenieur, dat zal worden afgenomen in Juni en Juli 1910, zich hiervoor schriftelijk hebben aan te melden bij den secretaris der afdeeling Prof. G. H. de Vries Broekman, vóór den 15en Mei 1910.

Formulieren voor de aanmelding zijn verkrijgbaar in den Technischen Boekhandel en Drukkerij J. Waltman Jr., te Delft.

Samenlevingsleer.

7e Voordracht.

STAATSLEER.

1. De Staat als vrijheid.

In iedere categorieën-trias geven de beide eerste de subjectieve en objectieve voor-waarde voor de werkzaamheid van de derde, die een spontaan, soeverein, absoluut karakter heeft. Zoo is het Zijn de subjectieve, het Wezen de objectieve voor-waarde van het Begrip, dat selbst-herrlich is. In de categorieën-trias der Rechtsstaat of Arbeidsstaat is de Warencirculatie en het Reproductieproces der maatschappelijke arbeid de omgeving van de Staat, die de sociale vraagstukken van waren-omloop en arbeids-resp. consumptieproces moet „regelen”, waarin het „natuurlijke”, van-zelf zijn onder de ban wordt gebracht van een soevereine, d. w. z. normen-stellende en organiseerende wil, die men Staat noemt.

Wanneer de wil, de koning van het bewustzijn, wordt meegesleept door de „natuurlijke” associatie-processen en aandriften daarvan is het bewustzijn ziek. Dit geldt ook voor het maatschappelijke bewustzijn. De liberale staatsleer in de praktijk verkeert in dit geval. Het burgerlijke staatsleven is overweldigd door individueel economische belangen: zonder stuur, zonder bezinning gaat de burgerlijke Staat op in het oogenblik. Laissez faire, laissez aller. Ze kent geen toekomst, ze zoekt geen eenheid, ze is gevangen in tijdelijke voorstellingen en uiteengeslagen tot een chaos van partijen. Ze verzet zich alleen tegen het socialisme, dat aan deze hysterie van het Staatsbewustzijn een einde wil maken, door de staatswil tot weten van hare historische roeping en zoo tot vastheid te brengen en te redden uit het „moeras der burgerlijke politiek.” (Troelstra).

In plaats van een ordelooze veelheid van productieve „associatie-centra”, wil het socialisme de voortbrenging en consumptie stellen onder de regelende macht van de Volonté générale, de algemeene wil, die meer is dan de som der enkele willen, want zij is het bezielende in elk.

De Staat m. a. w. moet het centrale economische centrum zijn; het economische leven moet in het staatsleven zijn regelende, organiseerende, normeerende, toezieende, bewustheid vinden. De Staat moet niet de dienaar zijn van individuele economische belangen, zooals in het kapitalisme, maar deze moeten het instrument van de Staat zijn. De chaos van met elkaar concurrerende afzonderlijke arbeidsstaten, z.g. kapitalistische ondernemingen, moet dit „centraal-bewustzijn der samenleving” in zich „socialiseeren” tot één gezond coöperatief werkend voortbrengings-organisme, onder toezicht der algemeene staatswil.

Deze algemeene wil, die het allen overschaduwende subject is van het rechtsleven, hebben wij uit de bijzondere willen zien ontstaan in de leer van het maatschappelijk bewustzijn (4e voordracht), als resultaat (karma) van het geschieden, deze begrepen als stijgende veralgemeening van het bijzonder-menschelijke of in Hegels terminologie als bewustwording, wat hetzelfde is.

Het algemeene, de ziel der warenwereld en der reproductie-processen, wordt, als het maatschappelijke karakter van den arbeider, waardoor deze orgaan is van den „Gesamtarbeiter” (Marx. passim), tot de algemeene Staatswil, als welke de Arbeider, die zijn maatschappelijk digniteit ondergaat als maat der reproductieve harmonie, normen schepende kracht krijgt tot beheersching dezer „economische samenleving” waarin hij ingezonken leeft.

De staatswil is dus synoniem met de staatsburger. Ze is dus niet ontstaan als een ordinantie Gods, zooals de kapitalistische theologie meent, die de vergoddelijkte staatsmachine gebruikt voor de economische wil der kapitalisten, maar zij wordt bepaald door de harmonie van het reproductie-rhythme, die de economische ziel der menschen waarneemt als rechtsvrede of onvrede.

De Goddelijke wil spreekt niet direct in de rechtsvorming en economische samenleving maar indirect als maatschappelijke noodwendigheid. De zelf-opheffing van de Aardegeest tot deze maatschappelijke noodwendigheid, tot de soevereiniteit van het „maatschappelijk bewustzijn” is in de Natuurstaat onderzocht, zooals de dialectiek der Staatskategorieën de Cultuurstaat doet ontstaan: de opstanding van de Aardegeest in het individueel menselijke bewustzijn. Aldus „verbijzondert” de Rechts of Arbeidsstaat het Goddelijke Wezen, waaruit ons stelsel is gegroeid. Hegels Redeleer leert het bijzondere kennen als het buiten zich zelf zijn, zooals het maatschappelijk noodwendige in ieder afzonderlijk werkt door deze afzonderlijkheid te doen beheerschen door alle andere afzonderlijkheden tot een vloeiende massa waarin alles beheerscht wordt door alles, en zóó een product is der omgeving!

De leer der economische samenleving is de leer van deze omgeving van de Staat, die de Gesamtarbeiter is niet naar zijn economisch karakter als beheerscht door de omgeving en deze in zijn economische gevoeligheid weergevend, reflecteerd, maar waarin dit economische bewustzijn de omgeving be-werkt, beheerscht en doet geschieden, waardoor de „economische persoon” (het „economische masker” bij Marx) waarin de economische samenleving zich subjectieveert en oplost, tot „staatsburger” wordt. De zuivere plasticiteit wordt zuivere activiteit, de luisterende aangepastheid aan de omgeving wordt tot macht over de omgeving, de gebondenheid wordt scheppende vrijheid, „dat wat is” gaat over in „dat wat moet zijn”, de natuurlijkheid wordt de ware geweldheid, de wetenschap van wat mogelijk is verinnerlijkt zich tot de wetenschap van wat wenschelijk is.

Deze dialectiek van economische samenleving en Staat beheerscht de klassestrijd-ideologieën. De Marxist ziet voornamelijk de eerste en noemt dus het socialisme de wetenschap der zich uit zich zelf ontwikkelende economische mogelijkheden (Pannekoek); de revisionist ziet voornamelijk de tweede en noemt het socialisme staatsmans-kunst of wijsheid. (Troelstra). De eerste onderzoekt welke economische machten „van zelf” ontstaan; de tweede onderzoekt welke nieuwe staatsinstellingen deze vanzelf ontstane economische mogelijkheden tot politieke werkelijkheden moeten doen nitkristalliseeren. Inderdaad is de theorie van de geleerde en de scheppingskracht van den Staatsman èen en daarom zijn revisionisme en marxisme beide zwak door hun eenzijdigheid. Het is interessant te zien, hoe in het begin der beweging toen de nieuwe mogelijkheden zich nog pas gingen vormen, het economische fatalisme der Marxisten overheerschte, terwijl nu langzamerhand het starre noodwendigheidsbewustzijn der Marxisten zich oplost tot de bewegelijke vrijheid der Scheppingskracht, die de omstandigheden beheerscht en naar eigen normen behandelt en revolutioneert.

Eerst werd het bewustzijn bepaald door de economische omstandigheden, maar naarmate de machtsinstellingen van het proletariaat aangroeien, slaat het historisch materialisme om in zijn tegendeel en beheerscht het proletariaat door middel van zijn staatsinstellingen de economische omgeving. Het materialisme, de geestelijke bovenbouw van het onbewuste socialisme, slaat daarmee om in het spiritualisme, de geestelijke bovenbouw van het doel-bewuste socialisme — wat een tautologie is, want spiritualisme is doel-bewustheid, zooals het materialisme alles on-bewust, doelloos, vanzelf, als een blinde noodwendigheid ziet geschieden.

2. Het Volk.

In de Staat kunnen wij drie aanzichten onderscheiden, die wij het Volk, het Recht en de Staat zullen noemen. Het zedelijke bewustzijn der samenhangende die het Volk maakt uit de horde zonder innerlijke samenhang, is de levende basis waarop zich een hiërarchie van machtsstelsels verheft tot ordening der rechtsverhoudingen tusschen de individuen van het eene Volk.

De Hegelsche methode stelt in staat een klaar logisch-beeld te vormen van deze grondgedachten der staatstheoretische methodologie door deze te begrijpen in hun dialectisch verband.

Bij dit onderzoek kan de analoge bouw der eerste trias: de warenwereld, de ruilverhouding en de geld-omloop dienen ter vergelijking. Een oppervlakkig onderzoek doet reeds de parallele structuren zien tusschen de Waren-wereld, het Volk der Waren, en het Volk der Staatsburgers. In de Waar als in de Staatsburger werkt een algemeen beginsel, — in de eerste het arbeidsobject, in het tweede het maatschappelijk arbeidssubject — met een bijzonder, „natuurlijk”, beginsel in de eerste de Waar als gebruiksgoed, in de tweede de Staatsburger in zijn natuurlijke hoedanigheid. Door het algemeene beginsel zijn allen op allen betrokken in het algemeen, door het tweede ontstaan bijzondere weerszijdsche afhankelijkheidsverhoudingen. Het eerste is de abstracte ziel van Warenwereld resp. Volk, het tweede het natuurlijke lichaam van beide. De individueele Waar en Staatsburger heeft beide in zich. De Staatsburger voelt zich een met allen en leeft in de voorstelling van de consumptieve en productieve natuurlijkheid van allen, in welke voorstelling zijn afzonderlijk natuurlijk behoefteleven is weggesmolten, evenals de Waar zijn natuurlijkheid alleen bezit in de reflectieverhouding met alle andere Waren.

Zooals de Waar deze immanente reflectie-verhouding is, waardoor hij tegelijk alle andere waren en zich zelf is en alleen zich zelf is voor zoover hij alle andere waren in zich spiegelt of subjectieveert, zoo leeft de Staatsburger in de voorstelling van alle andere staatsburgers, waaruit de oorspronkelijkheid van den Volksleider bestaat, die „zijn volk” kent, omdat hij alle andere mede is. Dit is het logische karakter van de „broederschap”, die niet een verdragen van elkaar is, maar een begrijpen en vreezen van elkaar.

De èene algemeene volkswil, de eenheidsdrang, verbijzondert zich tot de versmoltenheid, de samenketening, de vervlechting der bijzondere willigen tot groepen van groepen en hun wisselspel. In deze objectieve volkswil, waartoe de vormeloze eenheidsdrang zich „uit” (ex-istere), die de „werkelijkheid” of werkzaamheid der algemeene volkswil is (waaruit weer het functioneele, instrumenteele, werkzaamheidskarakter der objectieve categorieën blijkt), zoekt de enkele Staatsburger „zijn” weg, om in zich een politieke oorspronkelijkheid te doen uitgroeien uit de algemeene politieke aanleg, die in alle aanwezig is, door het begrijpen van de objectieve volksgeest (ethos, mores, folkways). Deze oorspronkelijkheid beheerscht de volkswil, omdat hij die volkswil in meer of mindere mate is of in zich symboliseert. Als sociaal symbool heeft de Staatsman gezag, dat de sociale aandacht op zich richt, omdat deze plastische objectieve geest uit zich zelf steeds streeft naar deze zelsynthese tot persoonlijke symbolen, tot „incarnatie”. Op dezelfde wijze is iedere Waar incarnatie en symbool der Warenwereld en treedt als zoodanig in ruilverhouding met de andere „burgers der Warenwereld” (Marx).

Zoo gaat de maatschappelijke mensch rechtsverhoudingen aan met zijn medeburgers.

3. De Rechtsgemeenschap.

Het Volk is in de vorige paragraaf begrepen als wordend recht, omgekeerd is het recht de structuur van het Volk.

Het is interessant dat in de biologie de functioneele structuren ook begrepen worden als in voortdurend metabolisme verkeerend (Ruzicka), als ontstaand, werkzaam en zich oplossend. Het subject, dat oorsprong, drager en bedoeling dezer mechanisch werkende functioneele structuren is, het levende plasma, is analoog aan het levende Volk, dat oorsprong, drager en bedoeling is van de zich zelf voortdurend revolutioneerende rechtsorde.

Evenals het Volk naast een algemeen subjectief aanzicht, de eenheidsdrang; een bijzonder, objectief aanzicht de volksgeest en een enkel, absoluut aanzicht, de burger en zijn maatschappelijk gezag heeft, zoo moet ook in de rechtsorde de staat van wording, de rechtsbron; de staat van werkzaamheid, het gestelde recht en de staat van opheffing tot de soevereine rechtspersoon worden onderscheiden.

De taak der dialectische methode bestaat weer in het formuleeren van het logische verband tusschen beide tot een algemeene rechtsdogmatiek, die b. v. vraagstukken als het wezen der rechtskracht in het algemeen (dus het vraagstuk van de rechtsbron), ten tweede vraagstukken omtrent de verbindende kracht van het gestelde recht, ten derde de verhouding van rechter en wet en de leer van de rechtspersoon in hun dialectische samenhang moet begrijpen.

Voor alles moet worden ingezien dat de rechtsbron de staatsburger is, die al handelende recht scheidt. Naarmate

een rechtstraditie is gevormd, een juridisch sociaal karma, treedt dit Rajas-aanzicht op den achtergrond. Een klassieke illustratie der individueele rechtsschepping is b.v. de bezitname van onbeheerde goederen in het Romeinsche recht.

Okkupation ist die Besitznahme herrenlosèr Sachen mit den Aneignungswillen. Das blossè Bemühen zu okkupieren giebt noch kein Vorrecht (maakt het natuurlijk bezit dus nog niet tot het juridische eigendom, dat de bezitname door anderen onmogelijk maakt.)¹⁾ Dernburg. Pandekten I, § 203. Voor het ontstaan van eigendom is dus tweeërlei noodig: de bezitwil — animus — van het individu, en de juridische sanctie, de toewijzing door de gemeenschap.

Hieruit blijkt dat het recht tot bedoeling heeft het gemeenschappelijk eigendom te liquideeren tot privaat eigendom. Dit economische karakter is het „wezen van het recht.”

Geheel analoog hieraan heeft de ruilverhouding, waarin de Waren tot elkaar treden de bedoeling de waren-wereld op te lossen. Zooals in de eenvoudige ruilverhouding de algemeene waarziel, de waarde, van A zich spiegelt in de bijzondere natuurlijkheid van B — en vice versa — zoo is in de rechtsverhouding ook een polaire tegenstelling werkzaam van het bijzondere dat zich uit als bezitwil en het algemeene dat toewijst en het toegewezen beschermt tegen de bezitwil van andere. Men moet dus beide beschouwen als constituenten van de rechtskracht. De samenleving is de algemeene rechtsbron, de individueele begeerten de bijzondere. Uit beide constitueert zich de rechtspersoon, die de algemeene rechtsorde, de rechtsgemeenschap met andere in zich heeft als vermogen tot eigendom, welke zich belichaamt dèr rechtsaanspraken tot een concreet eigendom na de sociale erkenning der aanspraken.

Nu is in de individueele bezitname, waarin de bezitwil rechtsscheppend is, de rechtsgemeenschap toch voorondersteld, wanneer deze ook niet uitdrukkelijk optreedt. Uit deze sluimerende toestand in de bezitwil — waardoor deze onderscheiden is van de dierlijke begeerte zonder meer, evenals het natuurlijke zijn van een waar onderscheiden is van een gebruiksgoed zonder meer — ontwaakt de rechtsgemeenschap tot een stelsel van eigendomsverhoudingen, tot objectieve, de individueele handelingen behèerschende, werkzaamheid. De bezitwil objectieveert zich voortdurend tot eigendom, maar als eigendom verliest het rechtsbewustzijn zijn maagdelijke spontaneïteit, omdat het eigendom slechts bestaat in eigendomsverhoudingen. Het gemeenschappelijk eigendom, dat de bezitwil verbijzondert tot stelsels van eigendomsverhoudingen, is eigendom „dat geen naam mag hebben”, en slechts de mogelijkheid van de bezitwil. Evenals de rechtsgemeenschap in de spontaneïteit van de bezitwil nog geen naam heeft, „eigenlijk” nog niet werkelijk is, nog ansich is, zoo ook de objectieve pool der rechtsgemeenschap het gebied, waar de gemeenschaps-wil heerscht. Eerst als de staat in engeren zin komt gemeenschappelijk eigendom en rechtsgemeenschap tot werkelijk bestaan.

Zooals in de bezitwil de rechtsgemeenschap aandrijvend werkt, leeft zij in het eigendom als de samenhang, de aan-ein-ineenschakeling, de vervlechting der bezitwil, waardoor objectieve verhoudingen, structuren ontstaan, waarin de vrije scheppingskracht van de bezitwil is uitgewerkt. Dit is het Tamas-aanzicht der rechtsgemeenschap. De rechtstoeewijzing geschiedt niet meer zwiiggend, maar door onderlinge aanpassing en erkenning. Waar allen aldus door allen beheerscht worden en de gewòrden toestand het rechtsleven beheerscht, schijnt het recht een buiten de mensche-lijke wil om levende natuur te zijn, waaraan men zich moet aanpassen of inpassen. Het is wel weer de mensche-lijke wil die het recht schept, maar omgekeerd bepaalt het recht — d. w. z. het stelsel der eigendomsverhoudingen — de mensche-lijke wil.

Evenals de burger door subjectieveering in zich, d. w. z. organiseering, de volksgeest beheerscht, zoo beheerscht de rechtspersoon het stelsel van eigendomsverhoudingen waarin hij leeft. Op dit oogenblik is het geld de ziel van de rechtspersoon, omdat de Staat dood is, en zoo heeft de rechtspersoon ook niet de logische waardigheid, die hier is omschreven, evenmin als de organisatorische macht. De revolutie der eigendomsverhoudingen geschiedt blind weg; later als de Staat leeft, zal de rechtspersoon de soevereini-

¹⁾ Höher als die nur tatsächliche Ordnung — der Besitz — steht die rechtliche — das Eigentum. Das Eigentum ist das Recht auf die totale Herrschaft über die Sachgüter; der Besitz ist diese Herrschaft. Beides kann zusammenfallen. Dies ist auch das Gewöhnliche. Aber es ist nicht notwendig, dass der Besitz mit dem Rechte zum Besitze — dem jus possidendi — übereinstimmt. Dernburg. I. § 169.2.

teit verkrijgen, die nu verborgen is. Zij zal de macht hebben de eigendomsverhoudingen te regelen. Maar eerst dan zal deze regeling der eigendomsverhoudingen mogelijk zijn als de rechtspersoon samenvalt met de rechtsgemeenschap, en ieder opkomt voor de rechten van allen in hun gezonde samenhang, inplaats van alleen eigen rechtsaanspraken te verdedigen tegen allen.

Dit scheppende, harmoniseerende, organiseerende beginsel heet, op zich zelf beschouwd, in de theosofische redeleer Sattva, de derde der drie guna's (Rajas, Tamas, Sattva. cf. b.v. Bhagavan Das, Science of Peace).

Het politieke bewustzijn van den Burger wordt aldus tot rechtsprekende waardigheid van den Rechter.

In de kapitalistische samenleving is de rechter een „baantje” geworden, in de toekomststaat is ieder Rechter en verdwijnt de onzalige vervreemding van officieele rechtspraak en het rechtsbewustzijn van het volk, die aanleiding geeft tot de verdorring van het levende recht tot scholastieke juristerij.

Het Volk bewustgeworden in de Staatsburger en de Rechtsgemeenschap levende in de Rechter zijn de subjectieve en objectieve voor-waarde van de Staat in engeren zin. In het geheel van Burger-Rechter-Staatsman zien wij weer andere belichaming der drie guna's (Rajas, Tamas en Sattva, dat o.a. vertaald kan worden als oorspronkelijkheid, noodzakelijkheid en vrijheid). Een analoge trias vormt de Arbeidsstaat als geheel (Warenwereld, Economische Samenleving en Rechtsstaat), de Samenleving als geheel (Natuurstaat, Arbeidsstaat, Cultuurstaat) enz.

Hieruit blijkt reeds dat het vrije staatsleven (te onderscheiden van het spontane, natuurlijke volksleven), dat in zich rechtsvormende machtsinstellingen schept, het mechanisme der „onbewust”werkende rechtsinstututen beheerscht, zooals de machinist b.v. zijn machine beheerscht. Het onbewust ontstaan van het recht uit het volksleven en het bewuste scheppen van het recht door de staat vervlechten zich in de hier behandelde categorieën der algemeene rechtswil volgens een logisch mechanisme, dat ook aandrift en wilsassociatie in de vrije wil vereenigt tot het persoonlijke bewustzijn.

(Wordt vervolgd).

CORRESPONDENTIE.

Aan W. I. Aan de hand van het door ons in het artikel „Actie tegen den groentijd” betoogde zult U wel begrijpen dat wij uw stuk niet voor plaatsing geschikt achten.

A G E N D A.

DEN HAAG.

- Vrijdag 22 April. Diligentia: Concert van Percy Grainger; 8 uur.
Geb. voor K. en W.: N. N. Opera-vereeniging: „Tannhauser”; 8 uur.
Ned. Tooneel: „Het voetlicht”; 8 uur.
Zaterdag 23 April. Diligentia: Voordrachtenavond van Theodore Botiel; 8 uur.
Fransche Opera: Les Armaillis; „Cavalleria rusticana”; 8 uur.
Zondag 24 April. Geb. voor K. en W.: Matinée van het Residentie-mannenkoor „Richard Holl”, onder leiding van Fred. J. Roeske; 2 uur.
Maandag 25 April. Fransche Opera: Carmen; 8 uur.
Dierentuin; Ned. Tooneelvereeniging: „Zonen van Japan”; 7½ uur.
Woensdag 27 April. Diligentia: Concert van Alice Prager (piano) en Fieta Eberle—Dermout (viool); 8 uur.

ROTTERDAM.

- Vrijdag 22 April. Groote Schouwburg: Rotterd. Tooneelgez.: Het concert; 8 uur.
Tivoli-Schouwburg.: Gebr. Van Lier; „Baron en Varkensslachter”; 8 uur.
Zaterdag 23 April. Tivoli-Schouwburg: Nederl. Tooneel: „Het voetlicht”; 8 uur.
Zondag 24 April. Groote Schouwburg: Ned. Opera van het Rembrandttheater: „Louise”; 8 uur.
Dinsdag 26 April. Groote Schouwburg: Rott. Tooneelgez.: „Benjamine”; 8 uur.
Tivoli-Schouwburg: Concert-vereeniging Wolff—Verhey, met medewerking van mevr. Noordewier—Reddingius, mej. De Groot, viool, en Bart Verhallen, alt, en J. Mossel, cello; 8 uur.